

Ongestoord wandelen en fietsen op

Mallorca

*Ruige bergen van kalksteen en
altijd groene mediterrane flora*

Mallorca staat bekend als een populaire zombestemming. Veel minder mensen weten dat je er ook fantastisch kunt wandelen en fietsen. Vooral in de Serra de Tramuntana en het glooiende binnenland kun je nog ongestoord genieten van stille valleien, pittoreske dorpen, afgelegen boerderijen, verscholen baaien en eindeloze bergen - zonder een mens tegen te komen. SNP-reisleider en reisauteur Jaap Scholten dwaalde langs de droomkust, door de magische bergen en het stille binnenland.

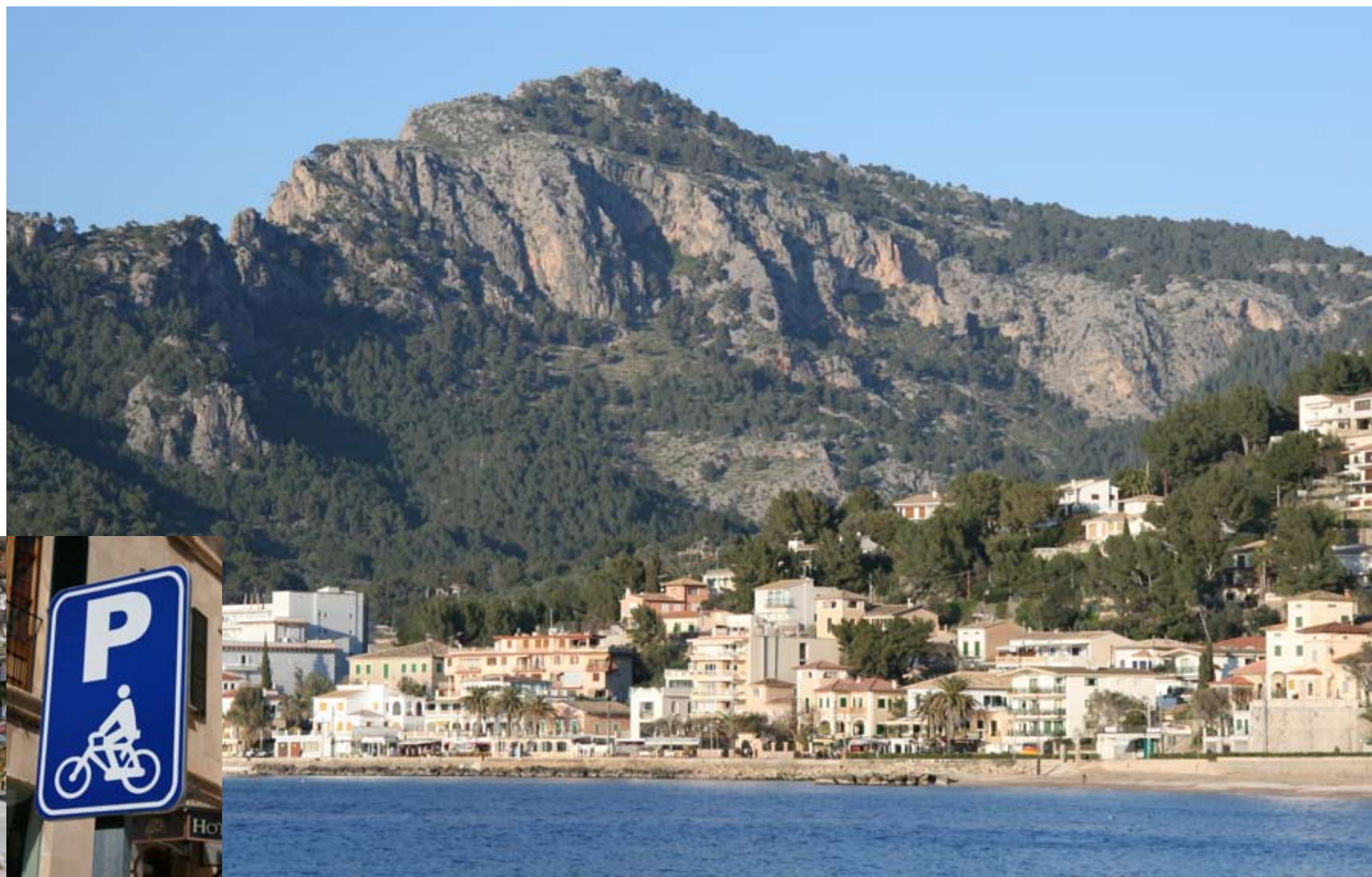
Tekst en fotografie: Jaap Scholten

In het hart van de Serra de Tramuntana, de bijna tachtig kilometer lange bergketen in het noorden van Mallorca, ligt het uitzichtpunt Mirador de Ses Barques. Het panorama is zoals je dat van een mirador mag verwachten: adembenemend. In het westen, duizelingwekkend diep, de baai van Sóller en de Middellandse Zee, blauw, kalm en eindeloos. Aan alle andere kanten niets anders dan ruige bergen

van kalksteen, deels bedekt met altijd groene mediterrane flora. Ses Barques is ook het uitgangspunt van één van mijn meeste geliefde SNP-wandelingen op Mallorca: het kustpad naar Sa Calobra, de "berümthe Küstentour in die Slangenbucht", zoals de wandelgids uit de Rother-serie de tocht verwachtingsvol beschrijft.

Je zou zo in de verleiding komen de fiets een dagje te laten staan

Een afwisselend landschap en een uitstekende fietsinfrastructuur

Monniksgier

In de Serra de Tramuntana, en met name in de bergen rond Balitx, leven Monniksgieren, de grootste roofvogel en één van de meest zeldzame van Europa. In de jaren '80 werd de vogel op Mallorca met uitsterven bedreigd, maar inmiddels is er een stabiele populatie van meer dan honderd exemplaren. Dat is vooral te danken aan de inspanningen van de Black Vulture Conservation Foundation op Mallorca, waar SNP-reisleider Bram von Blomberg werkt. De stichting kan worden bezocht. Fietsers komen er op hun tocht van Ruberts naar Pollença vrijwel langs. Er zijn monniksgieren te zien. Voor meer informatie www.bvcf.org

Het dal van Balitx

De eerste kilometers gaan door een verstild, onwaarschijnlijk mooi dal. De wandeling mag dan beroemd zijn, er is geen sterveling te bekennen. Twee vervallen boerderijen en eindeloze terrassen met oeroude olijfbomen, rozemarijn, mastiekstruiken en een paar loslopende geiten herinneren aan kleinschalige landbouw uit vervlogen tijden. Wie hier loopt vergeet terstond het Mallorca van de overvolle stranden van Formentor, de villawijken van Port d'Andratx, de golfbanen van Cala d'Or en de jachthavens in Palma.

Langzaam maar zeker daalt het pad af in een paradijselijk dal met sinaasappelbomen en cipressen, omsloten door loodrechte bergwanden. En in deze unieke setting ligt Balitx d'Avall, een juweel van traditionele architectuur op Mallorca, compleet met 13de-eeuwse schuiltoren, kapel, patio en, hoe kan het ook anders, terrassen vol oleanders en bougainville. Balitx d'Avall is de enige gerestaureerde boerderij in de wijde omgeving en omgetoverd tot een sfeervolle Agroturismo. Je moet het wel weten. Bij de entree staat namelijk alleen een bordje met daarop suc, verse sinaasappelsap, en die wordt mechanisch geperst en geserveerd in de oude bodega. Het smaakt als nergens anders.

Balitx d'Avall staat in de top tien van mijn favoriete SNP-onderkomens. Een verblijf is een belevenis. Behalve op lekker eten kan worden gerekend op absolute stilte, een duizend-en-één sterrennacht, het geruis van de zee in de verte, én het bijtijds gewekt worden door de hop en andere vroege vogels. Na Balitx gaat de tocht via een bergpas langs de "Traumküste" naar Sa Calobra, en dat is niets teveel gezegd. De aaneenschakeling van kliffen en paradijselijke baaien, de azuurblauwe zee, de parasoldennen en de bloemenpracht is inderdaad de Mediterranée om bij weg te dromen. Wie naar Mallorca komt, mag Balitx en de droomkust niet missen, en geen paniek, Sa Calobra (slang in het Catalaans) heeft niets te maken met slangen, maar slaat op de hardspeldbochtenweg die de baai verbindt met de weg naar Sóller.

De zwarte Madonna

Maar de Serra de Tramuntana heeft meer magisch mooie plekken. Het klooster van Lluc bijvoorbeeld, dat diep verscholen tussen uitgestrekte steeneikenbossen in de bergen ligt. Lluc is het spirituele centrum van Mallorca. In de kloosterkerk staat La Moreneta, een zwarte Madonna die volgens de legende door een tot het christendom bekeerde islamiet zou zijn gevonden. Sindsdien is La Moreneta de patrones

van het eiland. Jaarlijks is er een grote bedevaart; de devotie is enorm. Een deel van het klooster is in gebruik als hotel met een uniek restaurant in de oude refter. Een prachtplek, vooral als in de namiddag de toeristen vertrekken en alleen de monniken, de gasten en een handvol seminarieleerlingen overblijven.

Ook SNP verblijft in Lluc en wandelt daar in stijl naartoe over de oude pelgrimsweg vanaf Pollença, dwars door een bizar en verlaten karstlandschap. Pollença is een oergezellig stadje aan de rand van het Tramuntana-gebergte en het beginpunt van de wandelreis. Het werd gesticht door inwoners van het oude Romeinse Pollentia, maar de erfenis van vijf eeuwen Romeins Mallorca is beperkt tot een brug en resten van een theater. De reden? Na de Romeinse tijd werd Mallorca een eeuw lang 'bestuurd' door de Vandalen... Het Pollença van nu is een perfecte harmonie tussen statige herenhuizen, elegante winkelpanden, kleurrijke parken en pleinen met platanen en zonovergoten terrasjes. De trots van het stadje is de Escalinata del Calvari, een 365 treden tellende lijdensweg of beter gezegd, lijdenstrap.

Chopin en Ludwig Salvador

En dan is er nog zo'n heerlijk oord in de Serra: Valdemossa, het meest pittoreske dorp van het

eiland en beroemd door twee (drie als we ook filmster Michael Douglas meetellen) illustere bewoners: Chopin en aartshertog Ludwig Salvador von Habsburg. Chopin en zijn minnares George Sand verbleven in de winter van 1838 een paar maanden in het kartuizenklooster van Valdemossa en dat wordt door het eilandbestuur natuurlijk breed uitgemeten. Wat er niet bij wordt gezegd is dat het verblijf allesbehalve een succes was. Het weer was slecht, de vleugel arriveerde maar niet, de kloosterkamers waren vochtig en het eten deugde ook al niet. En dat terwijl de componist er om gezondheidsredenen naartoe was gegaan. Als je Un hiver à Majorque, het verslag van George Sand moet geloven, was het landschap het enige positieve. Maar goed, de stijl ervan is zo iets als "keurige Parisienne komt in het boerse Spanje". Chopin heeft er in ieder geval wel zijn preludes voltooid.

Aartshertog Ludwig Salvador hield het langer uit en woonde aan het einde van de 19de eeuw dertig jaren op Mallorca. De ongekroonde koning van de Balearen was allesbehalve een verveelde aristocraat maar een productieve wetenschapper. Hij schreef een zesduizend pagina's tellend werk over de Balearen en legde de grondslag voor natuurbescherming op Mallorca. Tussen Deià en Valdemossa liet hij een

ruiterpad aanleggen, de Cami de S'Arxiduc, zodat hij met zijn paard de mooiste uitzichtpunten van zijn geliefde eiland kon bereiken. Nu is dat één van de meest populaire wandeltochten op Mallorca, en terecht. Het panorama is spectaculair. Een waardige afsluiting van de SNP-wandelreis.

Fietseiland Mallorca

Ook als fietsbestemming is Mallorca erg in trek. Sterker nog, vijftien jaar geleden zag je meer wandelaars dan fietsers, nu is dat omgekeerd. Wie zoekt op "fietsen op Mallorca" vindt op internet talloze beschrijvingen en tips. Stuk voor stuk mooie verhalen over cols, lekker stille wegen, zo'n gezellig terrasje op 40 kilometer, en die windstopper die zo goed van pas kwam. Ik ben zelf meer wandelaar dan fietser, maar na een paar dagen Mallorca kan ik me voorstellen dat het eiland fietsers trekt. Het landschap is afwisselend, de fietsinfrastructuur uitstekend en in elk dorp kan je uitrusten op een gezellig terras. Daar komt natuurlijk nog bij dat het klimaat erg aangenaam is.

Mij wordt het duidelijk dat er op het eiland twee groepen fietsers zijn. Ten eerste zijn daar de Hollandse en Duitse fietsclubs, allemaal mannen, die zich met z'n twintigen tegelijk

De markt puilt uit van de kraakverse groenten en het sappigste fruit

komen voorbereiden op het wielerseizoen. In een razendsnelle outfit dalen ze met zestig kilometer per uur af van Lluc naar Pollença, het liefst vier rijen dik en met blik op oneindig. De tweede groep vormen de fietsers die met tassen achter- en een kaart voorop ontspannen komen toeren, hun blik op het landschap.

Es Pla

Tot die laatste groep behoort het Engelse paar John en Beth, met wie ik een avondje gezellig (en kostelijk) eet in Son Jordá, hét SNP-droomfietshotel in een traditionele herenboerderij compleet met zwembad, ligstoelen en leeshoekjes in de schaduw van een reusachtige pijnboom. Je zou zo in de verleiding komen de fiets een dagje in de stalling te laten staan. Son Jordá ligt in het dorp Ruberts in de streek Es Pla, het vlakke binnenland van Mallorca. De volgende ochtend fiets ik een eindje met John en Beth mee. Ze zijn er helemaal klaar voor en hebben in hun helm zelfs een achteruitkijkspiegeltje gemonteerd. Ik moet het doen met een gewone herenfiets met drie versnellingen zonder spiegels noch helm. Al snel kom erachter dat Es Pla niet zo vlak is als een Hollandse polder... De bestemming van vandaag is Sineu, want op woensdag is daar markt en de weekmarkten op Mallorca zijn een streling voor het oog. Het puilt er uit van de kraakverse groenten en het sappigste fruit. Vis wordt in alle soorten en maten aangeboden. En niet voorverpakt met een streepjescode, maar direct uit het krat, de doos of de jutezak. Wie van bloemen houdt, neemt voor een luttel bedrag bossen zuiderzeelies of scilla's mee

naar huis. En de markt is internationaal. Een Duitser verkoopt zijn zelf geperste olijfolie met Grùsse aus Mallorca, en een Roemeen probeert, met succes, in gebroken Engels aan een Nederlandse fietser Die Prinzessin der Küche aan de vrouw te brengen, een apparaat waarmee je, naar hij zegt, in één minuut een kilo aardappels schilt.

De stichter van San Francisco

John en Beth gaan na Sineu verder naar Pollença, de tweede standplaats van de SNP-fietsreis. Ik rij verder naar het historische dorp Petra. Het schijnt erg mooi te zijn en ik ben ook wel benieuwd naar het geboortehuis van Junípero Serra, een missionaris die in de 18de eeuw San Diego en San Francisco heeft gesticht. En na het huis, het klooster en een geurige café con leche gaat het weer richting Ruberts, dwars door Es Pla. Het landschap is karakteristiek voor heel het binnenland: lommerrijke weggetjes met bloemenrijke bermen, amandelboomgaarden, stenen muurtjes, stukken bos, windmolens en af en toe een heuvel met daarop een dorp of een klooster. Hier en daar staan opgeknapte boerderijen met tuinen die geïnspireerd lijken op een verhaal van Guy de Maupassant: "de tuin was een wildernis van bloemen, lieflijk gerangschikt in een bestudeerde wanorde", en dat in maart. De hele route is redelijk bewegwijzerd, al is het natuurlijk geen Nederland met zijn 'fietsknooppunten' en genummerde paddestoelen op elk kruispunt. Dat geeft niet, zeker als je het samenstellen van routes en reis aan SNP overlaat.

Algemene informatie

Mallorca is het grootste eiland van de Balearen. De oppervlakte bedraagt 3640 km² en er wonen circa 640.000 mensen. De hoofdstad is Palma de Mallorca, dat tevens de hoofdstad van de Balearen is. De officiële talen zijn het Catalaans en het Spaans; de lokale Catalaanse spreektaal heet het Mallorquín. Het eiland werd in 120 voor Chr. door de Romeinen veroverd. Na hen verschenen achtereenvolgens de Vandalen (450 na Chr.), de Byzantijnen (534), de Moren (902) en de Arago-nezen (1229). Van 1276 tot 1344 was het een zelfstandig koninkrijk. Daarna werd het een provincie van Aragón dat eind 15de eeuw opging in het koninkrijk Spanje. Sinds 1983 zijn de Balearen één van Spanje's zeventien autonome regio's.

Wandelen en fietsen op Mallorca

Groepsreizen

Spanje - Mallorca, Winterzon boven de Tramuntana 8-daagse wandelreis langs finca, klooster en hotel *reiscode 101068*

Individuele reizen

Spanje - Mallorca, Fietsend over de 'Parel van de Balearen' 8-daagse fietsreis vanuit twee finca's *reiscode 721050*

Spanje - Mallorca, De onverwachte schoonheid van de Balearen 8-daagse wandelreis langs hotels en agriturismo *reiscode 321065*